

Sprawozdanie Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej za rok 2016 (skrót)

Podstawę formalnoprawną działalności KKK stanowią:

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 290 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 1725),
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U. z 2014 r. poz. 1278),
- Statut Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa,
- regulamin Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej,
- regulamin postępowania kwalifikacyjnego w sprawie nadawania uprawnień budowlanych,
- regulamin postępowania kwalifikacyjnego w sprawie nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego.

Zespoły merytoryczne powołane w KKK

Zgodnie z zakresem działania Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej powołane zostały stałe, merytoryczne zespoły robocze, które w roku 2016 podobnie jak w 2015 r. pracowały w składzie, jak niżej:

Zespół nr 1 – do spraw regulaminu postępowania w sprawach nadawania uprawnień budowlanych oraz aktualizacji przepisów i norm obowiązujących podczas egzaminów na uprawnienia budowlane, w składzie:

- Piotr Koczwara – przewodniczący,
- Andrzej Pawelec,
- Renata Staszak,

przy stałej współpracy Joanny Smarż i Stanisława Żurawskiego.

Zespół nr 2 – do spraw rzeczoznawstwa budowlanego, który działał pod nadzorem Mariana Płacheckiego – przewodniczącego KKK, przy bezpośredniej współpracy Joanny Smarż. W skład zespołu wchodził członek KKK, desygnowani przez przewodniczącego KKK odpowiednio do specjalności określonej we wniosku.

Zespół nr 3 – do spraw opiniowania wniosków o uznanie kwalifikacji obcokrajowców, który działał pod przewodnictwem Jana Boryczki. W skład zespołu wchodził członek KKK, specjaliści w określonych dziedzinach, odpowiednio do specjalności budowlanej określonej we wniosku.

Podobnie jak w latach ubiegłych w celu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa przewodniczący KKK powoływał zespoły specjalistów branżowych, które w roku 2016 prowadziły następujące prace:

- weryfikacja testów egzaminacyjnych na uprawnienia budowlane w XXVII i XXVIII sesji egzaminacyjnej, prace zespołu koordynował Janusz Jasiona – sekretarz KKK,
- rozpatrywanie w II instancji odwołań od decyzji OKK w sprawie nadawania uprawnień budowlanych oraz zażaleń na postanowienia OKK wydawane w trybie art. 113 k.p.a.

Zespoły merytoryczne KKK, niezależnie od bezpośrednich posiedzeń roboczych, prowadziły konsultacje drogą e-mailową oraz telefonicznie.

Posiedzenia Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej

Zgodnie z przyjętym harmonogramem prac w roku 2016 odbyło się sześć posiedzeń Prezydium KKK oraz siedem posiedzeń plenarnych KKK.

Posiedzenia Prezydium KKK odbyły się w dniach: 14 stycznia, 18 lutego, 12 maja, 25 sierpnia, 6 października, 17 listopada.

Posiedzenia plenarne KKK odbyły się w dniach: 21 stycznia, 9 czerwca oraz 15 grudnia. Posiedzenia plenarne wspólnie z przewodniczącymi OKK odbyły się w dniach: 25 lutego, 7 kwietnia, 8 września i 20 października.

Posiedzenia Prezydium KKK dotyczyły spraw bieżących oraz obejmowały wstępne omówienie zagadnień przewidywanych do rozpatrzenia na kolejnym posiedzeniu plenarnym KKK. Przebieg każdego posiedzenia plenarnego i Prezydium KKK był dokumentowany protokołem, przyjmowanym na kolejnym posiedzeniu.

Warsztaty informacyjno-szkoleniowe

Podobnie jak w latach ubiegłych Krajowa Komisja Kwalifikacyjna zorganizowała spotkanie informacyjno-szkoleniowe dla członków KKK, przewodniczących OKK oraz pracowników biur i komisji kwalifikacyjnych, które odbyło się w Falentach k. Warszawy w dniach 8–10 września 2016 r.

W spotkaniu informacyjno-szkoleniowym uczestniczyły 93 osoby, w tym 72 osoby to reprezentanci okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Na zaproszenie przewodniczącego KKK w spotkaniu udział wzięli Andrzej R. Dobrucki – prezes Krajowej Rady PIIB.

Tematy spotkania zostały przygotowane na podstawie merytorycznych propozycji przedkładanych przez okręgowe komisje kwalifikacyjne. Moderatorem spotkania był prawnik mgr Tomasz Dobrowski współpracujący z PIIB, który przygotował materiały na spotkanie w formie wyjaśnień i komentarzy prawnych. Materiały te przekazano okręgowym komisjom kwalifikacyjnym.

Uchwały Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna PIIB podejmowała uchwały w sprawach wynikających z zakresu swojej działalności.

W okresie sprawozdawczym KKK podjęła trzy uchwały, których pełna treść znajduje się na stronie internetowej Izby w zakładce: Krajowa Komisja Kwalifikacyjna.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, uchwały nr 1/KKK16 oraz nr 2/KKK16 zostały przekazane do wiadomości Ministerstwu Infrastruktury i Rozwoju, uchwałę nr 3/KKK16 przekazano do wiadomości Ministerstwu Infrastruktury i Budownictwa w terminach określonych w ustawie.

Publikacje członków Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej oraz udział w konferencjach naukowo-technicznych

W 2016 r. członkowie Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej kilkakrotnie dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem, publikując artykuły z tematyki związanej z działalnością KKK.

Do przedmiotowych publikacji należy zaliczyć m.in.:

- J. Pluta, *Pendolina*, „Novum Budowlane” wydawnictwo Podkarpackiej Izby Inżynierów Budownictwa nr 2/2016;

- M. Płachecki, J. Smarż, *Powszechnie znane rozwiązania konstrukcyjne*, „Inżynier Budownictwa” nr 7-8/2016;
  - Biuro Krajowej PIIB, Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, *Odpowiedzialność wykonawcy robót*, „Inżynier Budownictwa” nr 9/2016. W ramach dokształcania zawodowego członkowie KKK uczestniczyli w konferencjach naukowo-technicznych:
  - XIV Konferencja Naukowo-Techniczna „Warsztat pracy rzeczoznawcy budowlanego”,
  - XXXI Ogólnopolskie Warsztaty Pracy Projektanta Konstrukcji.
- Dodatkowo poszczególni członkowie KKK brali udział w konferencjach branżowych oraz innych spotkaniach ze środowiskiem w ramach wykonywanej pracy zawodowej.

Udział w tworzeniu aktów prawnych

W 2016 r. kontynuowane były prace nad projektem kodeksu urbanistyczno-budowlanego, rozpoczęte w 2012 r. W konsultacjach projektu czynny udział brali członkowie KKK, zgłaszający propozycje konkretnych zmian, które po zebraniu w całość, w imieniu PIIB, zostały przesłane do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. W roku sprawozdawczym prowadzone były także intensywne prace nad przepisami ustawy o samorządzie zawodowym inżynierów budownictwa oraz rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Szczególną uwagę członkowie KKK objęli przepisy wskazanego rozporządzenia, które stanowią podstawę przeprowadzania egzaminu na uprawnienia budowlane oraz do orzekania o nadaniu uprawnień budowlanych. Opracowane przy udziale członków KKK propozycje zmian ww. aktu prawnego zostały również przekazane do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

Sprawozdanie z sesji egzaminacyjnych na uprawnienia budowlane Organizacja sesji egzaminacyjnych

Zasady przeprowadzania egzaminów na uprawnienia budowlane są jednolite we wszystkich okręgowych komisjach kwalifikacyjnych. Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, jako organ II instancji, czuwa nad poprawnością stosowanych procedur kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w 16 izbach okręgowych przeprowadzane są dwie sesje egzaminacyjne – wiosenna i jesienna.

Przed każdą sesją egzaminacyjną, dla każdej specjalności uprawnień budowlanych, KKK wyznacza katalog przepisów prawa regulujących proces budowlany i wyznacza zakres ich znajomości. Wykaz obowiązujących aktów prawnych i stosowanych norm, opracowany dla sesji wiosennej i jesiennej odpowiednio na dzień 1 stycznia oraz 1 lipca, publikowany jest na stronie internetowej PIIB.

Statutowym obowiązkiem KKK jest opracowanie jednolitych testów egzaminacyjnych na egzamin pisemny dla wszystkich okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Wynika stąd obowiązek administrowania bazą pytań egzaminacyjnych – BPE, zawierającą pytania testowe i ustne, które są podstawą przeprowadzenia egzaminu. Każda zmiana przepisów, które są źródłem tworzenia pytań, powoduje konieczność aktualizacji i modyfikacji danych w BPE na podstawie szczegółowej analizy wpływu nowelizacji prawa na treść i zakres rzeczowy pytań.

W roku 2016 w sesji wiosennej odnotowano 103 zmiany w katalogu obowiązujących przepisów i 54 zmiany w sesji jesiennej. Zmiany przepisów prawa spowodowały, że łącznie w roku 2016 należało zmodyfikować w BPE 900 pytań testowych oraz 700 pytań ustnych. Aktualizacja bazy pytań egzaminacyjnych wyma-

gała pracy kilkunastu specjalistów z poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych i wzmoczonego wysiłku pracowników biura.

Każda zmiana prawa redukuje znaczącą liczbę pytań w BPE. KKK podejmuje trud wzbogacania BPE przed każdą sesją egzaminacyjną, wykorzystując doświadczenie zawodowe i wiedzę swoich członków oraz członków OKK. Baza uzupełniana jest w obszarach, które wynikają z dogłębnej analizy zasobów pytań w poszczególnych zakresach wiedzy wymaganej dla każdej specjalności uprawnień. Na potrzeby sesji XXVII opracowano 351 nowych pytań; przed sesją XXVIII wzbogacono BPE o kolejne 331 pytań.

W trosce o jakość egzaminów, z inicjatywy KKK, przed jesienną sesją egzaminacyjną podjęta została kolejna próba udoskonalenia jakości pytań w BPE, opierając się na ściślejszej współpracy z okręgowymi komisjami kwalifikacyjnymi. Dla ułatwienia analizy opracowane zostały wzorce arkuszy jednolitej informacji zwrotnej dla pytań testowych i ustnych, które przekazano do wszystkich przewodniczących OKK.

Zintegrowane działanie KKK i OKK pozwala skutecznie usuwać dostrzeżone wątpliwości i nieścisłości w pytaniach egzaminacyjnych wykorzystywanych w danej sesji.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna zwraca szczególną uwagę na problem ujednolicenia w skali kraju egzaminów ustnych. Wspólnie uzgodniono współpracę również i w tym zakresie między OKK i KKK, co przyniesie m.in. lepsze wykorzystanie wiedzy i doświadczenia okręgowych komisji kwalifikacyjnych w zakresie poszerzania bazy pytań.

Omówione prace prowadzą do zasadniczego celu, jakim jest wygenerowanie i następnie zweryfikowanie poprawności testów egzaminacyjnych. Testy generowane są z BPE na podstawie ściśle zdefiniowanych kryteriów przez wyspecjalizowany program informatyczny. Liczba i rodzaje testów wyznaczone są precyzyjnie przez poszczególne OKK po zakończeniu etapu kwalifikacji wniosków. Dane te w formie zestandaryzowanych arkuszy przekazywane są do KKK.

Zespół specjalistów, powoływany i nadzorowany przez sekretarza KKK, przed każdą sesją z wielką starannością weryfikuje wszystkie testy egzaminacyjne, dokonując niezbędnych korekt. Należy podkreślić, że realizacja zadania wymaga uważnej analizy ogromnej liczby pytań, które wchodzi w skład testów – dla przykładu 122 testy różnych rodzajów zawierają łącznie ok. 6600 pytań egzaminacyjnych.

Zaktualizowana baza pytań ustnych wraz z oprogramowaniem przekazywana jest w formie elektronicznej przed każdą sesją bezpośrednio przewodniczącym OKK, którym powierza się organizację egzaminów ustnych.

Sprawozdanie z sesji wiosennej i jesiennej 2016 r.

Podobnie jak w latach poprzednich sesje egzaminacyjne w 2016 r. odbywały się wiosną i jesienią: sesja XXVII – począwszy od 20 maja, oraz sesja XXVIII – od 18 listopada. Egzaminy ustne organizowane były w terminach indywidualnie wyznaczonych przez przewodniczących okręgowych komisji kwalifikacyjnych.

KKK, na podstawie zapotrzebowania z OKK, opracowała i przekazała testy na egzaminy pisemne – odpowiednio 122 i 126 rodzajów testów egzaminacyjnych na potrzeby sesji wiosennej i jesiennej. Zestawienie liczbowe testów przekazanych do poszczególnych izb okręgowych na potrzeby dwóch sesji egzaminacyjnych zaprezentowano w tab. 1.

Tab. 1. Liczba testów egzaminacyjnych opracowanych przez KKK dla okręgowych komisji kwalifikacyjnych na dwie sesje egzaminacyjne w roku 2016

Izba okręgowa	LICZBA TESTÓW		
	XXVII sesja	XXVIII sesja	Ogółem
DOS	45	45	90
KUP	31	30	61
LUB	39	36	75
LBS	26	26	52
ŁOD	45	46	91
MAP	63	50	113
MAZ	66	66	132
OPL	33	25	58
PDK	35	34	69
PDL	21	26	47
POM	57	64	121
SLK	66	70	136
SWK	33	35	68
WAM	32	31	63
WKP	54	50	104
ZAP	35	37	72
SUMA	681	671	1 352

Jak widać z tabeli, na potrzeby dwóch sesji egzaminacyjnych okręgowe komisje kwalifikacyjne otrzymały łącznie od KKK 1352 wydrukowane zestawy testowe. Realizacja takiego zadania to poważny problem organizacyjny, wymagający znacznego nakładu pracy.

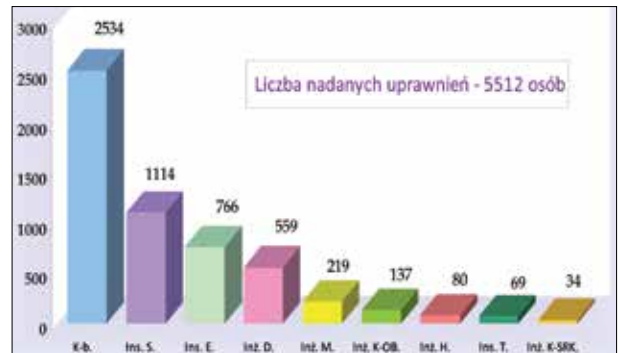
Okręgowe komisje kwalifikacyjne rozpatrzyły w 2016 r. łącznie 6365 nowych wniosków o nadanie uprawnień budowlanych. Sesja jesienna była nieco mniej liczna – zgłosiło się ok. 400 osób mniej. Rezultaty kwalifikacji nowych kandydatów w roku 2016 potwierdziły wysoki stopień poprawności składanych wniosków o nadanie uprawnień budowlanych – łącznie 97,3% osób spełniło wymagane kryteria i uzyskało prawo przystąpienia do sesji egzaminacyjnej. Warto podkreślić, że coraz liczniejszą grupę stanowiły osoby zakwalifikowane wcześniej lub zdające egzamin poprawkowy – łącznie w dwóch sesjach ponad 1000 kandydatów przystąpiło ponownie do egzaminu testowego i niemal 1500 do poprawkowego egzaminu ustnego. Grupa osób poprawiających egzamin stała się w roku 2016 przedmiotem dodatkowej analizy poziomu osiągniętych wyników.

Łącznie w sesjach wiosennej i jesiennej we wszystkich okręgowych komisjach kwalifikacyjnych przeegzaminowano 6908 osób na egzaminie pisemnym oraz 7196 osób na egzaminie ustnym. W skali kraju 936 osób nie zaliczyło testu, 1684 kandydatów nie sprostało wymogom egzaminu ustnego, czyli łącznie 2620 osób otrzymało decyzję o odmowie nadania uprawnień budowlanych z powodu niezaliczenia egzaminu.

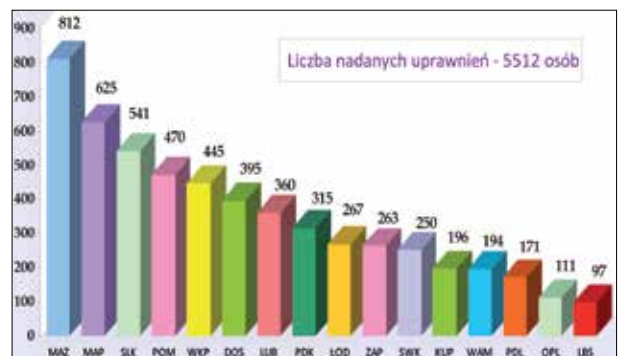
W wyniku przeprowadzenia dwóch sesji egzaminacyjnych branża budowlana pozyskała 5512 specjalistów, uprawnionych

do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Liczbę uprawnień nadanych w roku 2016 w poszczególnych branżach ilustruje rys. 1, w poszczególnych izbach okręgowych – rys. 2.

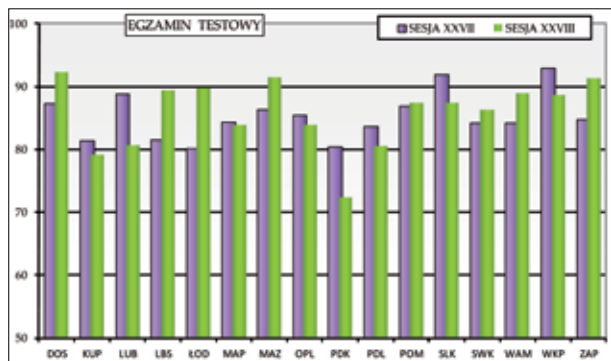
Rys. 1. Liczba uprawnień budowlanych nadanych w roku 2016 w poszczególnych specjalnościach budowlanych

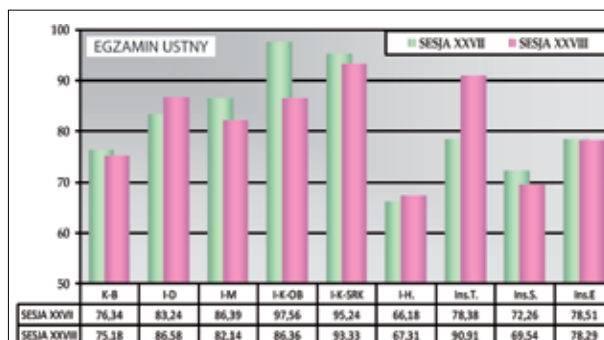
Rys. 2. Liczba osób, które uzyskały uprawnienia budowlane w roku 2016 w poszczególnych izbach okręgowych

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna w roku 2016 uważnie przeanalizowała rezultaty egzaminów dwóch grup zdających – nowych kandydatów oraz osób, które zdawały egzamin poprawkowy. Okazało się, że zarówno na egzaminie pisemnym, jak i ustnym, zarówno podczas sesji wiosennej, jak i jesiennej, wyniki egzaminów poprawkowych były niższe ok. 10–12%. Ogólna zdawalność testu, mierzona w skali kraju, ukształtowała się dla obydwu sesji na poziomie 86,4%. Egzamin ustny w sesji wiosennej pomyślnie zaliczyło 77,2% kandydatów, w sesji jesiennej sukces osiągnęło 75,9% osób. KKK obserwuje wyraźną tendencję spadkową wyników zdawania egzaminu. Szczególnie pogarsza się wśród kandydatów umiejętność praktycznego stosowania wiedzy technicznej, która jest podstawą zaliczenia egzaminu ustnego.

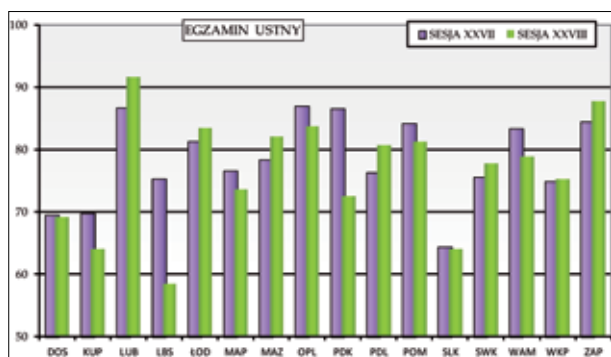
Porównanie rezultatów uzyskiwanych przez kandydatów w sesjach wiosennej i jesiennej roku 2016 w poszczególnych okręgowych komisjach kwalifikacyjnych, wyrażone w skali procentowej dla pisemnego i ustnego etapu egzaminu, zaprezentowano na rys. 3 oraz rys. 4. Jak widać na wykresach, wyniki te wykazują ogromne zróżnicowanie w poszczególnych OKK.

Rys. 3. Zdawalność egzaminu testowego w XXVII i XXVIII sesji egzaminacyjnej w poszczególnych okręgowych komisjach kwalifikacyjnych (%)

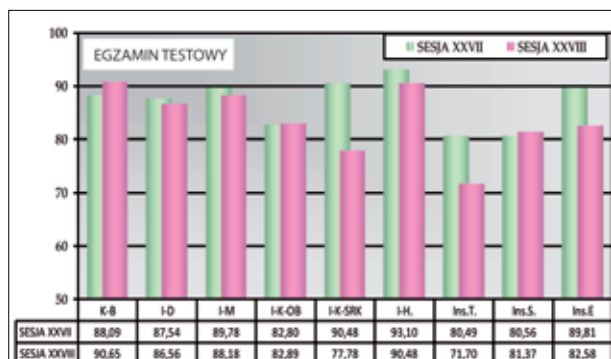

Rys. 6. Zdawalność egzaminu ustnego w XXVII i XXVIII sesji egzaminacyjnej w poszczególnych specjalnościach uprawnień (%)

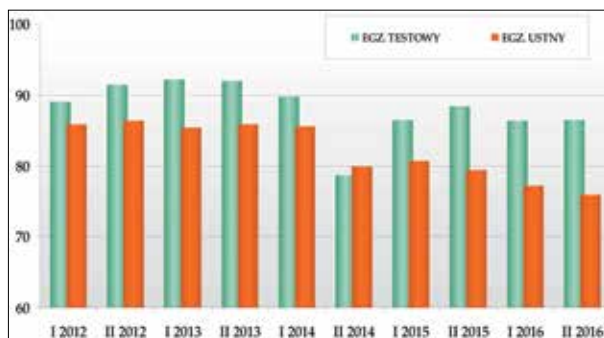

Rys. 4. Zdawalność egzaminu ustnego w XXVII i XXVIII sesji egzaminacyjnej w poszczególnych okręgowych komisjach kwalifikacyjnych (%)

Podobne różnice poziomu zdawania egzaminów odnotowano w odniesieniu do poszczególnych specjalności. Porównanie rezultatów osiąganych przez reprezentantów poszczególnych specjalności zaprezentowano na rys. 5 oraz rys. 6. Dla poprawności analizy należy jednak pamiętać, że interpretacja wyników dla specjalności, które są nielicznie reprezentowane przez kandydatów, np. inż. hydrotechnicznej, inst. telekomunikacyjnej czy inż. kolejowej, jest ograniczona.

Rys. 5. Zdawalność egzaminu testowego w XXVII i XXVIII sesji egzaminacyjnej w poszczególnych specjalnościach uprawnień (%)

Rys. 7. Średnia zdawalność egzaminów w latach 2012-2016 (%)

Wzorem lat ubiegłych w ramach obowiązków organu nadzorującego członkowie KKK obserwowali przebieg egzaminów testowych i ustnych w okręgowych komisjach kwalifikacyjnych. W sesji wiosennej wizytowano 12 izb okręgowych, w sesji jesiennej – 9. Wnioski z wizytacji były omawiane na posiedzeniach KKK, także z udziałem przewodniczących OKK. Zagadnieniom tym poświęcono również wiele miejsca podczas spotkania informacyjno-szkoleniowego, które zorganizowano we wrześniu. Wspólna dyskusja stanowi podstawę upowszechniania dobrych praktyk we wszystkich OKK.

Sprawozdania wszystkich obserwatorów sesji z ramienia KKK zgodnie potwierdzają wzorową organizację i przyjazną atmosferę podczas egzaminów na uprawnienia budowlane we wszystkich izbach okręgowych. Właściwe zorganizowanie i przeprowadzenie sesji egzaminacyjnych wiąże się z ogromną odpowiedzialnością PIIB za jakość wykonywanego dzieła inżynierskiego przez członków samorządu zawodowego inżynierów budownictwa. Stosowanie przejrzystych, powszechnie znanych procedur i regulaminów

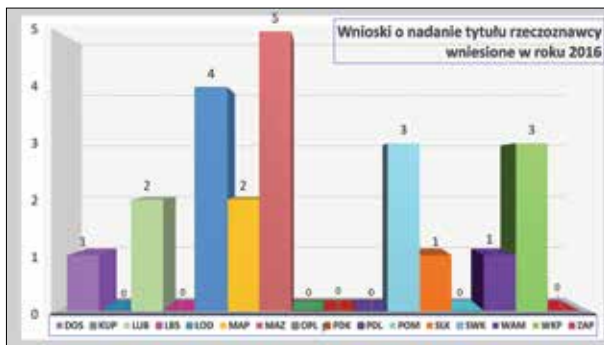
uzyskiwania uprawnień budowlanych w sposób oczywisty ułatwia młodym inżynierom dostęp do wykonywania zawodu i realizowanie osobistych ambicji zawodowych.

Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego

Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego należy do kompetencji Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. W 2016 r., w porównaniu z rokiem 2015 i 2014, odnotowano dalszy spadek liczby nowych wniosków o nadanie tytułu. Malejąca liczba wniosków to efekt obowiązywania ustawy deregulacyjnej z dnia 9 maja 2014 r., na podstawie której nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego przeniesiono z ustawy – Prawo budowlane do ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, a funkcja rzeczoznawcy budowlanego została wykreślona z listy samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna w 2016 r. rozpatrywała łącznie 25 wniosków o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego: trzy z przeniesienia z 2015 r., w tym dwa złożone przez jednego wnioskodawcę, oraz 22 wnioski nowe.

Jedna decyzja negatywna została zaskarżona do WSA, który utrzymał w mocy rozstrzygnięcie KKK. Szczegółowe dane ilustrują rys. 8 i 9.

Rys. 8. Nowe wnioski rozpatrywane przez KKK w roku 2016 z podziałem na izby okręgowe

Rys. 9. Tytuły rzeczoznawcy budowlanego nadane przez KKK w roku 2016 w poszczególnych specjalnościach

W podsumowaniu wskazać należy, że wnioski załatwiane są na bieżąco i terminowo. Podkreślić trzeba również bardzo dobrą współpracę Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej z okręgowymi komisjami kwalifikacyjnymi.

Uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców i obywateli polskich, którzy uzyskali kwalifikacje poza granicami kraju

Do kompetencji Krajowej Rady PIIB należy uznawanie kwalifikacji zawodowych obywateli państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Konfederacji Szwajcarskiej. Zgodnie z regulaminem w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych prezes Krajowej Rady powołuje zespoły weryfikacyjne do opiniowania wniosków – najczęściej spośród członków Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej.

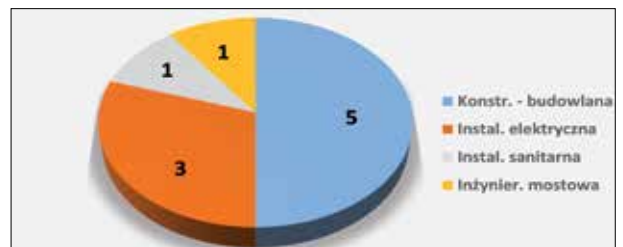
W 2016 r. zgłosiło się do KR PIIB 10 wnioskodawców z wnioskiem o uznanie kwalifikacji zawodowych, którzy zdobyli swoje uprawnienia w krajach należących do Unii Europejskiej: Wielka Brytania, Włochy, Niemcy i Irlandia.

W 2016 r. Krajowa Rada PIIB rozpatrzyła 10 wniosków o uznanie kwalifikacji zawodowych zdobytych poza granicami kraju. Wśród rozpatrywanych spraw 8 wpłynęło w roku bieżącym, natomiast 2 sprawy pozostały z roku 2015.

W minionym roku wydano 10 decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych w następujących specjalnościach uprawnień budowlanych: konstrukcyjno-budowlana – 5, instalacyjna elektryczna – 3, inżynierska mostowa – 1, instalacyjna sanitarna – 1.

W toku pozostaje jeszcze 25 spraw z minionych lat, w których wnioskodawcy zostali skierowani postanowieniem do odbycia stażu adaptacyjnego lub testu umiejętności bądź z różnych przyczyn osobistych odroczyli termin rozmowy. Należy podkreślić, że nadal większość wnioskodawców, których w latach poprzednich mocą postanowienia skierowano do odbycia stażu adaptacyjnego bądź zaliczenia testu umiejętności, nie zdecydowała się na podjęcie zaproponowanych rozwiązań.

Liczba uznanych kwalifikacji zawodowych do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w poszczególnych specjalnościach jest przedstawiona na rys. 10.

Rys. 10. Liczba uznanych kwalifikacji zawodowych w poszczególnych specjalnościach uprawnień budowlanych w roku 2016

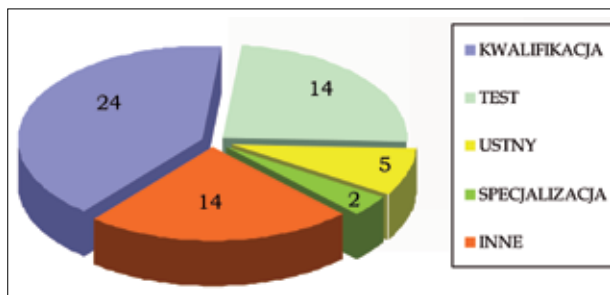
Postępowania administracyjne prowadzone przez KKK

Odwołania od decyzji wydanych przez OKK

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna jest ustawowym organem II instancji, upoważnionym z mocy art. 127 k.p.a. do rozstrzygania odwołań od orzeczeń okręgowych komisji kwalifikacyjnych w zakresie nadawania uprawnień budowlanych.

W roku 2016 kandydaci do uzyskania uprawnień zakwestionowali 45 decyzji wydanych przez OKK. Po raz pierwszy KKK rozpatrywała odwołania od decyzji odmawiających nadania specjalizacji – dwie sprawy. Negatywne wyniki kwalifikacji wniosków zaskarżono w 24 przypadkach, wyniki egzaminu testowego podważono w 14 przypadkach, egzaminu ustnego – w 5.

Ponadto wpłynęło do KKK 14 spraw, które rozpatrywane były w trybie postępowania nadzwyczajnego. Specyfikę wszystkich wniesionych spraw ilustruje rys. 11.

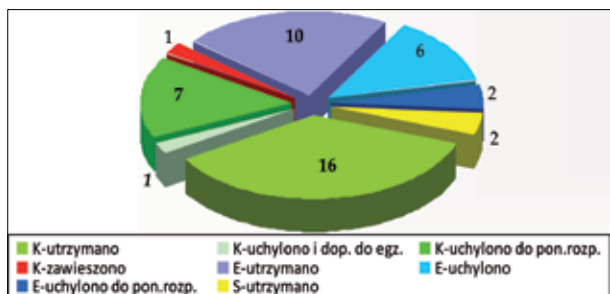
Rys. 11. Kategorie spraw wniesionych do KKK w roku 2016

Warto zwrócić uwagę, że liczba podważonych decyzji OKK, odmawiających nadania uprawnień, była w roku 2016 znacznie mniejsza niż w latach poprzednich.

W roku 2016 KKK ogółem rozstrzygnęła 45 spraw, w tym 5 spraw z przeniesienia z 2015 r. Pozostaje w toku 5 spraw. KKK podjęła następujące rozstrzygnięcia.

- Etap kwalifikacji wniosków – 25 odwołań
  - 16 decyzji utrzymano w mocy,
  - 8 decyzji uchylono, w tym 7 spraw skierowano do ponownego rozpatrzenia, jedną osobę dopuszczono arbitralnie do egzaminu na uprawnienia budowlane,
  - 1 sprawa została zawieszona na wniosek pełnomocnika strony ze względu na toczące się postępowanie sądowe.
- Etap egzaminacyjny – 18 odwołań
  - 10 decyzji utrzymano w mocy,
  - 6 decyzji rozstrzygnięto arbitralnie na korzyść kandydatów, zaliczając egzamin, w sytuacji gdy zarzuty dotyczyły niejasności w pytaniach egzaminacyjnych,
  - 2 decyzje uchylono i skierowano osoby do powtórzenia egzaminu z powodu wadliwego testu.
- Nadawanie specjalizacji – 2 odwołania
  - 2 decyzje utrzymano w mocy.

Ilustrację graficzną stanu spraw rozpatrzonych przedstawiono na rys. 12.

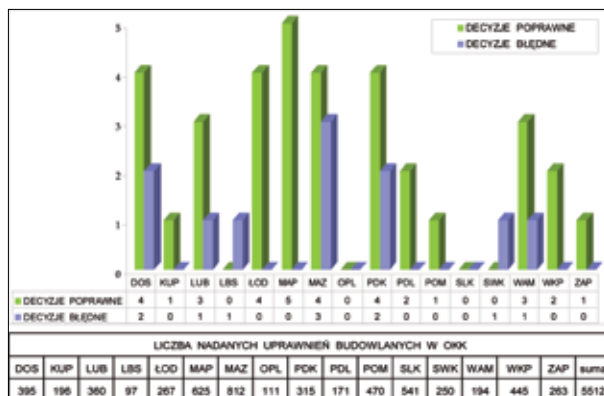

Rys. 12. Specyfika orzeczeń podjętych przez KKK w roku 2016

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, jako organ reformacyjny, zawsze się stara uwzględnić w postępowaniu odwoławczym wszystkie okoliczności powołane przez stronę w odwołaniu, aby nie obciążać kandydata negatywnymi skutkami ewentualnych błędów organu lub wadliwej interpretacji przepisów. Z powodu uchybień organu I instancji KKK dokonała korekty ok. 24% wniesionych spraw. Należy w tym miejscu wyjaśnić, że wszystkie odwołania kwestionujące wynik egzaminu ustnego zostały oddalone. Organ odwoławczy nie dysponuje materiałem dowodowym, na podstawie którego

mógłby ponownie ocenić ustne odpowiedzi udzielone przez stronę w trakcie egzaminu, a tylko ustne wypowiedzi podlegają ocenie. Co do zasady jednak, wszystkie wątpliwości formułowane wobec konkretnych pytań egzaminacyjnych KKK rozstrzyga arbitralnie na korzyść kandydata.

Zestawienie liczbowe podjętych przez KKK rozstrzygnięć decyzji, podważanych w poszczególnych OKK, ilustruje rys. 13. Rzetelność nakazuje w tym miejscu – dla wyrażenia skali kwestionowanych decyzji – skonfrontować te dane z liczbą wszystkich wydanych decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych. Zamieszczono je dla porównania pod rysunkiem.

Rys. 13. Liczba decyzji utrzymanych przez KKK i decyzji błędnych w poszczególnych izbach okręgowych

Liczby bezwzględne nie pozwalają prawidłowo ocenić skali poprawności działania okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Powyższą statystykę należy prezentować w relacji do wszystkich decyzji odmownych wydanych przez OKK na poszczególnych etapach nadawania uprawnień, ponieważ każda decyzja odmowna jest przyczynkiem do jej zaskarżenia. Miarodajnym wskaźnikiem jakości jest liczba 0,39% – taki jest procent błędów w skali kraju. W tab. 2. zaprezentowano omówione dane.

Tab. 2. Sprawy zakończone decyzją odmowną OKK w 2016 r.

Etap postępowania	Liczba decyzji negatywnych
Kwalifikacja	171
Test	936
Egzamin ustny	1 684
Ogółem	2 791
Liczba błędnych decyzji, uchylonych przez KKK	11
% błędnych decyzji	0,39%

KKK uważnie analizuje wszystkie kwestie podnoszone w sprawach odwoławczych, które rozważane są również na wspólnym forum z okręgowymi komisjami kwalifikacyjnymi i stanowią podstawę ustawicznego doskonalenia i unifikacji procedur egzaminacyjnych. Omówione wyżej wyniki postępowań odwoławczych utrwalają dobrą opinię o jakości pracy okręgowych komisji kwalifikacyjnych i są źródłem satysfakcji z podjętych zobowiązań.

Postępowania nadzwyczajne

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, jako organ II instancji, delegowana jest przez ustawodawcę do prowadzenia postępowań w trybie art. 154–156 k.p.a. W tym trybie rozstrzygane są wnioski dotyczące decyzji ostatecznych, będących w obrocie prawnym, wydanych wcześniej przez inne upoważnione organy.

W ramach tego postępowania wpłynęło do KKK 14 wniosków. Sprawy zgłaszane w trybie nadzwyczajnym mają charakter szczególny. Wymagają zwykle wnikliwego wyjaśnienia wielu aspektów, angażującego również inne organy, co może wpływać na wydłużenie postępowania.

W roku 2016 zamknięto 9 spraw i KKK podjęła następujące rozstrzygnięcia:

- 3 wnioski o częściowe stwierdzenie nieważności prawomocnych decyzji i zniesienie ograniczenia miejscowego uprawnień – rozpatrzono pozytywnie;
- 1 wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji wydanej z rażącem naruszeniem prawa – uznano słuszność wniosku;
- 1 wniosek z żądaniem zmiany treści prawomocnej decyzji przez zmianę tytułu zawodowego – odrzucono z powodu braku podstaw prawnych do spełnienia żądania;
- 2 wnioski, wnoszone kolejno przez tę samą osobę, z żądaniem zmiany treści prawomocnych decyzji poprzez zmianę zakresu nadanych uprawnień – pierwszy wniosek został odrzucony jako bezzasadny, drugi skierowano do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji w celu wznowienia postępowania po wskazaniu nowych okoliczności w sprawie;
- 1 skarga na obciążenie nieuzasadnioną opłatą przez organ I instancji wniosku o nadanie specjalizacji zawodowej – uznano za uzasadniony.
- 1 skarga na postanowienie organu o umorzeniu postępowania na wniosek strony. W tej osobliwej sprawie KKK przychyliła się do prośby o wznowienie sprawy.

Nadal 5 spraw pozostaje w toku. W trzech przypadkach wniesiono o częściowe stwierdzenie nieważności decyzji o stwierdzeniu posiadania przygotowania zawodowego, w jednym przypadku organ I instancji wydał błędną decyzję i dokonał błędnej korekty. W trakcie rozpatrywania pozostaje również sprawa, której przedmiotem jest spór o własność organu. KKK zwróciła się do stron o złożenie dodatkowych wyjaśnień.

Postanowienia Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, jako organ II instancji, w 2016 r. wydała dwa postanowienia w sprawach dotyczących wyjaśnienia treści uprawnień budowlanych:

- 1 postanowienie KKK – uchylono postanowienie organu I instancji i rozstrzygnięto co do istoty sprawy,
- 1 postanowienie KKK – utrzymano w mocy postanowienie organu I instancji.

Skargi na decyzje KKK rozpatrywane przez sądy administracyjne

Od decyzji i postanowień wydawanych przez Krajową Komisję Kwalifikacyjną przysługuje prawo złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Wojewódzki sąd administracyjny w 2016 r. rozpatrywał 20 skarg na rozstrzygnięcia KKK, w tym 8 wniesionych w 2015 r.

W Naczelnym Sądzie Administracyjnym w 2016 r. znajdowało się 6 spraw, w tym 2 z 2014 r. i 2 z 2015 r. NSA rozstrzygnęła 1 sprawę, a pozostałe 5 oczekuje na rozstrzygnięcie w 2017 r.

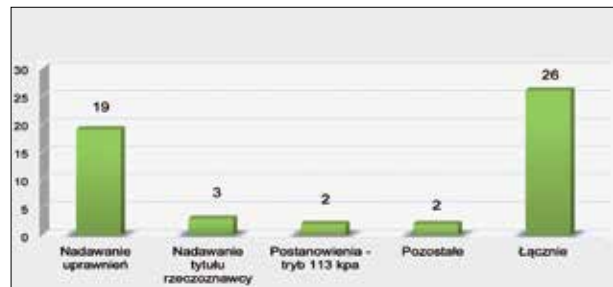
Zestawienia danych wskazują, że sąd administracyjny I i II instancji w 2016 r., podobnie jak w poprzednich latach, utrzymał w mocy większość rozstrzygnięć podjętych przez KKK.

Tab. 3. Statystyka spraw sądowych WSA i NSA w 2016 r.

Sprawy sądowe w 2016 r.		
	WSA	NSA
Złożone w 2016 r.	12	2
Z lat minionych	8	4
Rozstrzygnięte	11	1
W toku	9	5

Tab. 4. Zestawienie spraw sądowych WSA i NSA w 2016 r.

	WSA	NSA	RAZEM
Oddalone	9	1 (złożona przez KKK)	10
Uchylone	2	–	2
W toku	9	5	14
Ogółem	20	6	26

Rys. 14. Zestawienie kategorii skarg w 2016 r.

Odpowiedzi na zapytania

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna udzielała odpowiedzi na pytania w sprawach przepisów dotyczących projektowania i realizacji inwestycji oraz pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Wiele pytań odnosiło się do treści przepisów ustawy deregulacyjnej z dnia 9 maja 2014 r., zmieniającej zapisy ustawy – Prawo budowlane w zakresie nadawania uprawnień budowlanych, a w szczególności praktycznego stosowania przepisów wykonawczych w tym zakresie.

Pytania dotyczyły:

- interpretacji treści i zakresu uprawnień budowlanych,
- kwalifikacji wykształcenia w zakresie zawodów technika lub mistrza,
- zasad indywidualnej kwalifikacji wykształcenia, jako odpowiedniego lub pokrewnego dla danej specjalności uprawnień, na podstawie programu studiów,
- zakresu, czasu i trybu odbywania praktyki zawodowej oraz zasad potwierdzania praktyki.

Treścią wielu pytań były wątpliwości w interpretacji procedury uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych za granicą, upoważniających do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w Polsce.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna udzielała ponadto wielu wyjaśnień, obejmujących problemy związane bezpośrednio z projektowaniem i realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych.

Odpowiedzi przykładowo dotyczyły:

- instalacji odpylania spalin z kotłów energetycznych i związane z tym uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- projektowania i odbioru rusztowań budowlanych i deskowań ścian wykopów;
- uprawnień do projektowania ścian i murów oporowych;
- uprawnień do przeprowadzania kontroli stanu technicznego oraz przydatności do użytkowania budynku;
- opinii prawnej dotyczącej kwalifikacji przedłożonego zakresu robót budowlanych;
- zakresu, formy i treści opracowania autorskiego, określanego jako opinia lub ekspertyza techniczna;
- określenia osób uprawnionych do sporządzenia projektu zagospodarowania działki oraz projektu geotechnicznego przedsięwzięcia inwestycyjnego;
- określania wytycznych lub cenników opracowań projektowych i opinii konstrukcyjnych;
- przeprowadzenia uzgodnień przyłączy kablowych, energetycznych i telekomunikacyjnych.

W roku 2016 udzielono ok. 500 odpowiedzi pisemnych na pytania skierowane do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. Pracownicy biura KKK udzielali również odpowiedzi na pytania telefoniczne, przeciętnie ok. 20 odpowiedzi dziennie.

Sprawozdanie KKK z realizacji wniosków złożonych przez członków OIIB

Na XV okręgowych zjazdach sprawozdawczych oraz na XV Krajowym Zjeździe PIIB żaden wniosek nie został bezpośrednio skierowany do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. Natomiast Krajowa Rada PIIB powierzyła KKK, jako organowi właściwemu, do rozpatrzenia osiem wniosków: nr 1, nr 18, nr 24, nr 36, nr 39, nr 52, nr 53 i nr 60.

Zgodnie z obowiązującą procedurą propozycje KKK w sprawie rozpatrzenia przedmiotowych wniosków zostały przekazane do Komisji Wnioskowej Krajowej Rady PIIB, która swoje obszernie sprawozdanie publikuje na stronie internetowej PIIB w zakładce: Komisja Wnioskowa.

Współpraca KKK z OKK

Podobnie jak w latach ubiegłych zorganizowano spotkanie informacyjno-szkoleniowe w Falentach k. Warszawy. W spotkaniu udział wzięli członkowie Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, przewodniczący okręgowych komisji kwalifikacyjnych oraz pracownicy merytoryczni biur i komisji kwalifikacyjnych Izby.

Jednocześnie kontynuowano utrwaloną zasadę organizowania przed każdą sesją egzaminacyjną spotkań z przewodniczącymi OKK w ramach posiedzeń plenarnych KKK. W trakcie tych spotkań, przed wiosenną i jesienną sesją egzaminacyjną, wymieniano doświadczenia z poprzednich sesji, wyjaśniano wątpliwości, dotyczące zasad kwalifikowania wniosków o nadanie uprawnień oraz formy i trybu przeprowadzania egzaminu. Omawiano stosowanie w poszczególnych izbach okręgowych trybu postępowania w sprawie wstępnego kwalifikowania wniosków o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego.

W porozumieniu z przewodniczącymi okręgowych komisji kwalifikacyjnych opracowane zostały formularze – druki zapisów informacji zwrotnych w sprawie uwag do treści pytań egzaminacyjnych

oraz propozycje treści pytań, szczególnie ustnych, stosowanych w XXVIII sesji egzaminacyjnej, które przekazywane będą przez OKK.

Wszystkie kierunki działalności KKK, ujęte w niniejszym sprawozdaniu, są realizowane przy stosowaniu zasady bezpośredniej, dobrej współpracy Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej z okręgowymi komisjami kwalifikacyjnymi. KKK wyraża przekonanie, że wzorce dobrej współpracy będą kontynuowane.

Podsumowanie i wnioski

Sesje egzaminacyjne w roku 2016 zostały przeprowadzone zgodnie z procedurami dostosowanymi do regulacji prawnych, określonych w ustawie z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych i wydanego w jej następstwie rozporządzenia z dnia 11 września 2014 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Skutkiem deregulacji jest istotne zliberalizowanie wymagań dotyczących zarówno wykształcenia, jak i praktyki zawodowej, warunkujących możliwość ubiegania się przez absolwentów uczelni technicznych o uzyskanie uprawnień budowlanych.

Deregulacja została poprzedzona zmianami w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym, w następstwie których zniesione zostały ministerialne minimalne wymagania programów studiów dla kierunków kształcenia związanych z uzyskiwaniem uprawnień budowlanych, z jednoczesnym przekazaniem tych uprawnień uczelniom, autonomicznie kształtującym programy kształcenia, dostosowane do krajowych ram kwalifikacji.

Kolejny problem to zróżnicowany poziom kształcenia na studiach I stopnia w poszczególnych uczelniach o statusie: uczelni akademickich, państwowych wyższych szkół zawodowych oraz niepublicznych wyższych szkół zawodowych. W efekcie do egzaminów na uprawnienia budowlane przystępują absolwenci studiów I stopnia o zróżnicowanym poziomie wykształcenia technicznego, po odbyciu – skróconej w wyniku ustawy deregulacyjnej – praktyki zawodowej. Z kolei studia II stopnia, realizowane głównie na uczelniach o statusie uczelni akademickich, obejmujące kształcenie w wymiarze 3–4 semestrów, nie są w stanie usunąć dysproporcji w poziomie przygotowania teoretycznego do zawodu absolwentów, rekrutujących się z różnych uczelni kształcących na studiach I stopnia.

W opinii KKK zauważalnie niższy stopień zdawalności egzaminów na uprawnienia budowlane po roku 2014, zwłaszcza egzaminów ustnych, w porównaniu z wcześniejszymi latami – szczegółowo udokumentowany w sprawozdaniu – ma podłoże w niższym poziomie przygotowania kandydatów do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych, co niewątpliwie pozostaje w ścisłym związku z wyszczególnionymi wcześniej okolicznościami. To właśnie egzamin ustny weryfikuje umiejętność praktycznego stosowania wiedzy technicznej w rozwiązywaniu praktycznych zagadnień z zakresu projektowania i realizacji inwestycji.

Egzamin na uprawnienia budowlane jest formą walidacji osiągnięcia przez absolwentów wyższych uczelni zakładanych efektów kształcenia na kierunkach studiów odpowiednich i pokrewnych dla poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych. Zauważalnie niższy wskaźnik zdawalności egzaminu na uprawnienia budowlane w latach 2014–2016, szczególnie egzaminu ustnego, świadczy o nieosiągnięciu efektów kształcenia przez znaczną część absolwentów wyższych uczelni. Na istniejący stan przygotowania do wykonywania zawodu absolwentów wyższych uczelni niewątpliwie ma również wpływ skrócona w wyniku deregulacji praktyka zawodowa, wymagana przy ubieganiu się o uprawnienia budowlane.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, przy ścisłej współpracy z okręgowymi komisjami kwalifikacyjnymi, przykładła dużą wagę do utrzymania wysokich standardów przygotowania do zawodu, co pozostaje w ścisłym związku z zapewnieniem bezpieczeństwa projektowania, realizacji i użytkowania obiektów budowlanych, a także z rosnącymi wymaganiami w zakresie odpowiedzialności zawodowej osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Egzamin na uprawnienia budowlane powinien być obiektywnym sprawdzianem spełnienia tego wymogu. Wiąże się z tym konieczność stałej aktualizacji i nowelizacji pytań zawartych w Centralnej Bazie Pytań Egzaminacyjnych. Krajowa Komisja Kwalifikacyjna realizuje to zadanie przez włączanie do współpracy specjalistów z poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych, wytypowanych przez poszczególne okręgowe komisje kwalifikacyjne. Taki kierunek prac realizowany w 2016 r. będzie kontynuowany również w roku 2017. Utrzymaniu wysokich i jednolitych standardów pracy KKK i OKK w zakresie nadawania uprawnień budowlanych i tytułu rzeczoznawcy budowlanego sprzyjają systematyczne wspólne posiedzenia członków Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej i przewodniczących okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Wypracowany dobry poziom organizacyjny i merytoryczny spotkań informacyjno-szkoleniowych, wsparty specjalistyczną wiedzą prawniczą, będzie kontynuowany w 2017 r.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna wyraża nadzieję, że oczekiwane nowe regulacje prawne w zakresie działalności samorządu zawodowego inżynierów budownictwa i wykonywania samodzielnych funkcji technicznych zawodu inżynierów budownictwa – zawodu zaufania publicznego – **przywróć właściwe warunki gwarantujące zachowanie wysokich standardów przygotowania do zawodu, a deregulacja ułatwiająca dostęp do wykonywania niektórych zawodów regulowanych nie będzie deregulacją poziomu wymagań i przygotowania do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.**

Nadal są więc aktualne postulaty zgłaszane przez okręgowe komisje kwalifikacyjne, dotyczące:

- zapewnienia przez uczelnie, kształcące na kierunkach związanych ze specjalnościami uprawnień budowlanych, osiągnięcia przez absolwentów zakładanych w programach studiów efektów kształcenia;
  - zmian w rozporządzeniu z 2014 r. zasad kwalifikowania wykształcenia – aktualny zapis odnoszący się do spełnienia wymogu 1/3 sumy punktów ECTS dla uznania kierunku studiów za odpowiedni lub pokrewny dla danej specjalności uprawnień budowlanych nie gwarantuje wymaganej wiedzy i umiejętności kandydata, adekwatnych do wykonywania zawodu. Wymóg 1/3 sumy punktów ECTS można uznać za adekwatny dla wykształcenia pokrewnego, natomiast dla wykształcenia odpowiedniego ten pułap powinien być podniesiony do 2/3 sumy punktów ECTS;
  - przywrócenia wymiaru praktyki zawodowej do uprawnień budowlanych, określonego w rozporządzeniu z 2006 r., która stanowi istotny element przygotowania do wykonywania samodzielnej funkcji technicznej zarówno projektanta, jak i kierownika budowy. Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, za pośrednictwem Krajowej Rady PIIB, skieruje powyższe postulaty do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wyższych uczelni technicznych oraz Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. W staraniach o realizację postulatów KKK oczekuje solidarnego wsparcia ze strony Krajowej Rady oraz okręgowych rad Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.
- Krajowa Komisja Kwalifikacyjna składa serdeczne podziękowania Prezesowi Krajowej Rady za stworzenie warunków dobrej współpracy z Krajową Radą, biurem Krajowej Rady i innymi organami centralnymi PIIB, umożliwiającymi zrealizowanie wszystkich ustawowych zadań KKK.**
- Serdeczne podziękowania za dobrą współpracę Krajowa Komisja Kwalifikacyjna kieruje do przewodniczących okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Wzorowa współpraca KKK i OKK ma swoje odbicie we wszystkich kierunkach działalności KKK, ujętych w niniejszym sprawozdaniu.**
- Serdeczne podziękowania kieruje KKK również do przewodniczących okręgowych rad PIIB, którzy w roku 2016 wspierali działalność Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej i okręgowych komisji kwalifikacyjnych.**